

מראי מקומות - ביצה

י.ט.

צריך טבילה זו כלל, אלא דמ"מ קבלו עליהו בתורת חובה מתוך הנהגת עצמן, ולכן ה"א דטבילה זו הוי תיקון, קמ"ל. וע' בשפת אמת שהביא מה שפי' הרמב"ם, דטבילה זו מדינא הוא, דטובל מחולין לתרומה ומתרומה לקודש, אבל כיון דסכ"ס הוא משום תוספת טהרה, אי"ז תיקון.

ה. **הרוצה לעשות גתו על גב כדו, וכו'**
הק' השפת אמת, למאן דס"ל דהאיסור לטבול בשבת ויו"ט הוא משום שמא יסחוט, א"כ גם כאן לכאור' שייך הך חששא. ותי' דהוי כמו הא דולד טומאה דלעיל, דכיון דאינו בהול כ"כ לטבול, לא חיישינן שמא יסחוט, וה"ה הכא, דכיון דאינו מעיקר הדין, לא בהול כ"כ על טבילתו, ולא אתי לסחוט.

ו. **כיצד מחבורה לחבורה, ה' אוכל בחבורה**
זו ויכול לאכול בחבורה אחרת הרשות בידו
הק' בתוס' חכמי אנגלי', הא כיון שנמנה על ש' א', אינו יכול לאכול בחבורה אחרת. ותי' דכיון דאכל כזית אצל חבורה א', יכול למשוך ידו ולאכול אצל חבורה אחרת. אלא דהק', מה מהני לטבול עכשיו, הרי צריך הערב שמש. ולכן כ' דבאמת מיירי בע"פ שחל בשבת, וטובלו בשבת [וגם לפי"ז מיירי דמשך מחבורה לחבורה קודם השחיטה, וזה יכול לעשות], והעריב שמשו במוצ"ש (ויש לעי', למה מותר לטבול בשבת לצורך יו"ט, וצ"ע). אולם כ' דבלא"ה א"ש, דכיון דטבילה זו אינו אלא חומרא בעלמא, אי"צ הערב שמש.

ז. **בש"א מביאים שלמים ואין סומכים עליהם**
הק' הפני יהושע, למה התירו ב"ש להביא שלמים ביו"ט, אם ע"י כן יבטל מצות סמיכה בפועל, ובכמה מקומות אמרי' דאסור להביא קרבן לכתחלה באופן שיהי' מבטל מצות סמיכה. ותי' ע"פ מש"כ תוס' בגיטין (כ"ח), דמה דאמרי' דאין מביא קרבן לבטל מצות סמיכה, היינו משום שאינו ראוי לסמיכה, וצריך להיות עכ"פ ראוי לסמיכה. אבל כאן י"ל דשפיר חשיב ראוי לסמיכה, כיון דמדאורייתא סמיכה מותרת. וכ' דמוטב לבטל מצות סמיכה, דאם לא אמרי' הכי, נמצא דלא ה"י ראוי להביא השלמי חגיגה ביום א', וכולהו שאר יומי תשלומין דראשון נינהו.

ח. **ואין סומכים עליהם**
הק' הטורי אבן בחגיגה (טז: ד"ה שהרי), למה אסרי לסמוך, הא אין שבות במקדש. ואפי' למ"ד דאסרי משום דס"ל דיכולים לסמוך מעיו"ט, סכ"ס אם לא סמך מעיו"ט, הרי הוא שבות הצריכה לעבודה, ולמה אסור. ותי', דלפי ב"ש דס"ל דאי"צ תיכף לסמיכה שחיטה, גם אי"צ סמיכה בעזרה, וא"כ, נמצא דהוי שבות מדינה במקדש, ואין היתר לעשות שבות מדינה במקדש. ועוד תי' דלא כל השבותין שוין, דיש שבותין שגזרו עליהן אף במקדש, כמו חזרת ציר העליון, וסידור קנים של לחם הפנים.

א. **כלי שנטמא מעיו"ט**

נתקשה הצ"ח בזה, למה צ"ל מעיו"ט, הרי ודאי לא נטמא ביו"ט, שהרי עכשיו בבין השמשות הוא בא להטבילו. ותי' דבא לאפוקי אם נטמא בבין השמשות גופא, דאז שפיר מטבילין אותו ביה"ש, דממ"נ, אם יום הוא, הרי הוא טובלו ביום, ואם לילה הוא, א"כ נטמא בלילה, ומותר לטבולו בכה"ג. וליחוש דלמא כשנטמא ה' יום, ועכשיו לילה, ג"כ אין לחוש, שהרי הטעם דמותר לטבול כלים שנטמאו ביו"ט, הוא משום דטומאה ביו"ט לא שכיחא, כיון דחייב אדם לטהר עצמו ברגל. וא"כ, ה"ה ביה"ש כן, דקודם ביה"ש צריך להיות טהור, וא"כ הוי מלתא דלא שכיחא שנטמא ביה"ש (ולפי"ז אפי' בלא הממ"נ דלעיל ה' מותר לטבולו מדין כלים שנטמאו ביו"ט). ועוד כ' דספק ספיקא הוא, ספק דלמא נטמא בלילה, ואפי' אם נטמא ביום, דלמא עדיין יום הוא, ויכול להטבילו.

ב. **מפני שצריך הערב שמש**

הק' הצ"ח, במי עסקינן, אם במי שיודע שצריך הערב שמש והוא עובר על דברי תורה, מה שייך לומר דאין מטבילין, הרי הוא לא ציית לתורת משה, ואם משום שאינו יודע שצריך הערב שמש, למה נאסר לו הטבילה, מי שבא לאסור לו הטבילה יכול לומר לו להעריב שמש. וצידד לומר דהחשש הוא מפני הרואה, דאם יראה שיכול להטביל הכלי בין השמשות, יסבור שאי"צ הערב שמש, וע"ש מש"כ לפקפק בזה, והניח בקו'.

ג. **מר סבר האי דקא רהיט ואזיל,**

מידע ידע דבעי הערב שמש

פרש"י, דניכר שיודע דבעי הערב שמש, ואם כשבא למקוה כבר הוי ביה"ש, לא מחינן בו, דודאי יודע להמתין עד הערב שמש דלמחא. אבל ביו"ט אסור לו לטבול, משום דלאו צורך יו"ט הוא. והעיר המהרש"א, למה צריך רש"י לטעם חדש דאסור לטבול ביו"ט, תיפוק לי' מהטעמים שהביאה הגמ' לעיל. ותי' דכיון דכל טעמים אלו משום שבות הם, הא איכא מ"ד דאין גוזרין על שבות בבין השמשות, ולכן קאמר דאסור משום שאינו צורך יו"ט. עוד הק', למה אי"ז צורך יו"ט, הרי מותר להשתמש בכלים אלו קודם הערב שמש לחולין ולמעשה. וכ' דלכאור' צריכין לדחוק דבכהנים מיירי, וע"ש מה שהק' מזה לרש"י לעיל, והניח בצ"ע.

ד. **הרוצה לעשות גתו על גב כדו, וכו'**

פרש"י דמותר להטביל זה ביו"ט לפי שאינו תיקון, שהרי אינו צריך טבילה זו. וכ' הרשב"א דאין כוונתו לומר שאי"צ טבילה כלל, דא"כ מאי קמ"ל, אלא משמע דמדרבנן מיהא צריך טבילה זו לשום מעלה, וע"ז אמרי' דמ"מ אינו תיקון, משום דאין טבילה זו אלא חומרא בעלמא. אולם ע' בחי' הרא"ה, שכ' דמדינא לא